

Vlaams
Parlement

stuk **858** (2010-2011) – Nr. 5
ingediend op 12 mei 2011 (2010-2011)

Gedachtewisseling

over de werking
van de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Verslag

namens de Commissie Versnelling Maatschappelijk
Belangrijke Investeringsprojecten
uitgebracht door de heren Sas van Rouveroj en Dirk de Kort

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Johan Sauwens.

Vaste leden:

de heren Ludwig Caluwé, Lode Ceyssens, Dirk de Kort, Johan Sauwens;
de heren Pieter Huybrechts, Jan Penris, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de heren Marino Keulen, Sas van Rouveroi;
mevrouw Michèle Hostekint, de heer Bart Martens;
de dames Tine Eerlingen, Lies Jans;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Mieke Vogels.

Plaatsvervangers:

de heer Robrecht Bothuyne, de dames Karin Brouwers, Martine Fournier, Tinne Rombouts;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn;
de heer Jean-Jacques De Gucht, mevrouw Annick De Ridder;
de heren Steve D'Hulster, Jan Roegiers;
de heren Jan Peumans, Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctorum.

Stukken in het dossier:

- 858** (2010-2011) – Nr. 1 en 2: Verslagen over gedachtewisseling
– Nr. 3: Verslag over hoorzitting
– Nr. 4: Verslag over gedachtewisseling

INHOUD

I.	Toelichting door minister Philippe Muyters	4
II.	Toelichting door de Raad voor Vergunningsbetwistingen.....	4
1.	Bevoegdheden.....	4
2.	Beroep instellen	6
3.	Termijnen	6
4.	Personeelsformatie.....	7
5.	Samenwerking tussen de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Milieuhandhavingscollege.....	9
6.	Organisatie van de Raad voor Vergunningsbetwistingen	9
7.	Aantal dossiers	10
8.	Behandelingstermijn.....	10
9.	Uitspraken.....	11
10.	Personeelsinzet	12
11.	Procedurereglement en Vlaams Bestuursrechtcollege	13
III.	Conclusies door minister Philippe Muyters.....	13
IV.	Bespreking	14
	Gebruikte afkortingen	27

Op 4 april 2011 organiseerde de Commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten een gedachtewisseling over de werking – onder meer de behandelingstermijnen en het aantal dossiers – van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, met de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, mevrouw Hilde Lievens en de heer Filip Van Acker, raadsleden, en de heer Eddie Clybouw, griffier bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

I. TOELICHTING DOOR MINISTER PHILIPPE MUYTERS

Minister Philippe Muyters: Op 10 november 2011 werd in de Commissie voor Leefmilieu al vrij uitvoerig ingegaan op de problematiek. Met twee elementen moet steeds rekening worden gehouden. Het eerste element is dat er bij de start van een nieuw orgaan steeds onvoorziene problemen kunnen zijn. Er doken inderdaad een aantal problemen op, waarvoor ook maatregelen werden genomen. Op 10 november heb ik onder meer aangekondigd dat de aanwervingsvoorwaarden werden versoepeld, waardoor de vereiste anciënniteit voor adviseurs werd verlaagd van tien naar vijf jaar. Het werd ook mogelijk om contractuelen aan te werven en er werden extra middelen ingeschreven voor het aanwerven van adjunct-adviseurs en administratief personeel.

Minister Joke Schauvliege en ikzelf hebben aan de voorzitters van het Milieuhandhavingscollege en de Raad voor Vergunningsbetwistingen gevraagd om na te gaan op welke manier kan worden samengewerkt.

Samengevat: er werd een actieplan gevraagd aan de voorzitter van de raad om de opgelopen achterstand te kunnen wegwerken, er werden een aantal maatregelen genomen en extra middelen ingeschreven en de raden werden gevraagd om beter samen te werken.

Ten slotte ligt de inschatting die in het verleden werd gemaakt over het aantal dossiers dat naar de raad zou komen, significant lager dan de realiteit. Ik heb dan ook de procedure gestart om het vierde raadslid aan te werven.

II. TOELICHTING DOOR DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

De heer Filip Van Acker: Ik wil vooreerst de voorzitter van de raad verontschuldigen, aangezien deze namiddag zijn kamer in zitting bijeenkwam.

1. Bevoegdheden

De heer Filip Van Acker: Welke beslissingen kunnen bij de raad worden aangevochten? Welke beslissingen kunnen we nemen, en op welke basis doen we uitspraken?

Artikel 4.8.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) voorziet uitdrukkelijk in drie, en bij uitbreiding vier soorten beslissingen die bij de raad kunnen worden aangevochten: de vergunningsbeslissingen – zowel stedenbouwkundige vergunningen als verkelingsvergunningen –, de valideringsbeslissingen en de registratiebeslissingen.

Ik vermoed dat het begrip ‘vergunningsbeslissingen’ niet veel toelichting vergt. De valideringsbeslissingen hebben betrekking op het weigeren of verlenen van ‘as-buittattesten’, maar ter zake moeten nog een aantal uitvoeringsbesluiten worden genomen. Vandaag kunnen dergelijke beslissingen dus niet worden aangevochten bij de raad. Tot slot zijn er de registratiebeslissingen. Daarbij wordt een constructie vergund geacht, die al dan niet wordt opgenomen in het vergunningenregister. Ook die beslissingen kunnen op heden al bij de raad worden aangevochten. Maar dat is slechts een fractie van het aantal dossiers.

Welke beslissingen kan de raad zelf nemen? In eerste instantie kijken we opnieuw naar het artikel 4.8.1 van de VCRO. Op 27 januari 2011 is door het Grondwettelijk Hof bevestigd dat de raad een administratief rechtscollege is. Wij leveren geen vergunningen, validerin-

gen of registratiebeslissingen af. Wij controleren enkel of die beslissingen op een wettige manier zijn genomen.

De basisprocedure is de vernietigingsprocedure. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat de partijen die hun verzoek bij de raad inleiden tevens een schorsing vragen. Dat kan de raad ook ambtshalve, maar we zijn zeer terughoudend bij het nemen van schorsingen. Tot op heden is nog geen enkele bij de raad bestreden beslissing door de raad geschorst. In de memorie van toelichting bij de Vlaamse Codex wordt verwezen naar de heel strenge schorsingsvoorwaarden en de toepassing ervan destijds door de Raad van State.

Heel wat partijen vragen onbezonnen de schorsing. Stel dat een vergunningsbeslissing toestaat dat een bepaalde constructie wordt afgebroken en men wil dat aanvechten met een schorsingsvordering. Als die constructie al afgebroken is, heeft het nog weinig zin om een schorsing te vragen. Er komen dus heel wat voorbarige schorsingsverzoeken bij ons terecht.

Nu kan men als het ware voor dezelfde prijs ook een schorsing vragen. Met enkele aanpassingen aan het besluit over de raad is het de bedoeling om dat te veranderen. Als men een schorsing vraagt, zal men aanvullend rolrecht moeten betalen, omdat de behandeling van die schorsingsverzoeken heel wat meerwerk veroorzaakt en om ervoor te zorgen dat er minder onbezonnen schorsingsprocedures bij de raad worden ingesteld.

Als de raad oordeelt dat een vergunningsbeslissing op een onwettige manier tot stand is gekomen, beschikt de raad over een injunctierecht. Dat valt in drie delen uiteen: het bepalen van de termijn waarbinnen het vergunningsverlenend bestuursorgaan een nieuwe beslissing dient te nemen, het aanwijzen van motieven – daarbij geldt zowel een verbod om bepaalde overwegingen te hanteren, als de verplichting om bepaalde elementen in overweging te nemen – en het aanduiden van procedurele handelingen voor het nemen van een nieuwe beslissing. Een eenvoudig voorbeeld is het organiseren van een openbaar onderzoek, indien zou blijken dat bij het tot stand komen van de vernietigde beslissing zaken verkeerd liepen.

Tot slot beschikken wij over de bevoegdheid om bepaalde ‘bescheiden en inlichtingen’ in te winnen bij alle openbare besturen.

Op welke gronden neemt de raad beslissingen? Het uitgangspunt is de wettigheidscontrole: is de bestreden beslissing regelmatig of niet? Een beslissing is niet regelmatig als blijkt dat ze in strijd is met de regelgeving, stedenbouwkundige voorschriften of de beginselen van behoorlijk bestuur.

Het initiatief ligt in de procedure in principe bij de partijen. Zij moeten de gronden aanduiden op basis waarvan een beslissing eventueel kan worden vernietigd. Als zij dat niet doen, is het beroep onontvankelijk. We moeten vaststellen dat er flink wat voorbarige beroepen bij de raad worden ingeleid, waarbij men er eigenlijk van uitgaat dat wij vergunningen of registratiebeslissingen kunnen afleveren, wat uiteraard niet het geval is.

Dat verzoekende partij moet middelen aanreiken, dat betekent het aanduiden van die regels, stedenbouwkundige voorschriften of beginselen van behoorlijk bestuur die naar het oordeel van de verzoekende partij geschonden zouden zijn, met de omschrijving van de wijze waarop. Daarnaast moet men een moeilijk te herstellen ernstig nadeel omschrijven. Als dat er niet is, kan er geen schorsing worden bevolen.

De raad heeft tevens de mogelijkheid om ambtshalve middelen op te werpen voor zover die de openbare orde betreffen. Het decreet duidt zelf een voorbeeld van ambtshalve middelen aan: kennelijk onredelijke of onzorgvuldige toetsing van de beslissing aan de ruimtelijke ordening. De voorbije weken en maanden werd gebruikgemaakt van ambtshalve

middelen. Ook daar is ons uitgangspunt dat uiteraard in eerste instantie de door de partijen ingeroepen middelen worden onderzocht en dat pas in tweede instantie, of wanneer dat de procedure niet verstoort, ook ambtshalve middelen worden ingeroepen.

2. Beroep instellen

De heer Filip Van Acker: Wie kan een beroep instellen bij de raad? Van belang is het hebben van belang. Met andere woorden, wie geen belang heeft, komt er bij de raad niet in. U dient ook over de nodige procesbevoegdheid te beschikken. Het decreet omschrijft dat door te wijzen op het feit dat de partijen ook een hoedanigheid dienen aan te tonen.

Artikel 4.8.16 van de VCRO vermeldt de partijen die in principe op de ene of de andere manier bij de raad terecht kunnen, is het niet als verzoekende partij dan is het als tussenkomende partij. Er zijn een aantal voor de hand liggende partijen zoals de aanvrager. Daarnaast zijn er de bij het dossier betrokken vergunningverlenende bestuursorganen. Het 'betrokken bestuursorgaan' is uiteraard het college van burgemeester en schepenen of de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar indien hij of zij de vergunning heeft afgeleverd. Daarnaast zijn er alle natuurlijke personen of rechtspersonen die rechtstreeks of onrechtstreeks hinder of nadeel kunnen ondervinden, bijvoorbeeld de gemeente als algemeen orgaan, maar ook procesbekwame verenigingen, gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaren en de bij het dossier betrokken adviserende instanties. De ervaring leert dat de belangrijkste partijen die bij ons in het geding zijn, de aanvragers zijn, de colleges van burgemeester en schepenen of de gemeenten en derde belanghebbenden.

Heel wat partijen gaan er verkeerdelijk van uit, verwijzend naar de rechtspraak van de Raad van State destijds, dat als hun perceel gelegen is naast het perceel waarop de aanvraag betrekking heeft, zij per definitie over een belang beschikken. Het decreet bepaalt heel duidelijk dat men hinder of nadeel moet kunnen ondervinden en het is niet omdat het perceel ernaast ligt, dat men per definitie hinder zal hebben of nadeel zal lijden als gevolg van de bestreden beslissing.

Ook de personen die hebben nagelaten een voor henzelf nadelige beslissing aan te vechten bij de bestendige deputatie, verliezen onmiddellijk hun belang om een procedure te beginnen bij de raad.

De tussenkomst is eigenlijk de situatie waarbij een partij of een potentiële partij die niet bij de basisprocedure betrokken is, en dus geen verzoekende partij is, bij de raad tussenkomt om zijn of haar belangen te verdedigen. Dit wordt omschreven in artikel 4.8.19 van de VCRO maar dat artikel legt een link naar artikel 4.8.16, het zijn dus bijna allemaal dezelfde partijen.

3. Termijnen

De heer Filip Van Acker: De termijnen worden ook omschreven in artikel 4.8.16 van de VCRO. Naar aanleiding van het arrest van het Grondwettelijk Hof zal er een aanpassing moeten gebeuren van een bepaald onderdeel dat betrekking heeft op de kennisgeving door middel van de aanplakking. Er zijn intussen al een aantal initiatieven genomen om in een gelijkschakeling te voorzien, met dien verstande dat de termijn van 30 dagen zal worden opgetrokken tot 45 dagen.

De procedure voor de raad is vrij eenvoudig omschreven in het decreet, en dat heeft ook een aantal nadelen. In principe is het zo dat als een verzoekschrift binnenkomt bij de raad, er een voorlopige registratie volgt, met dien verstande dat er bekeken wordt of een verzoekschrift vormelijk voldoet aan de voorwaarden die in artikel 4.8.16 van de VCRO worden gesteld. Indien blijkt dat het verzoekschrift daar niet aan voldoet, krijgt de verzoeker zijn verzoekschrift terug met de vriendelijke vraag om de nodige aanpassingen te doen. Dat dient te gebeuren binnen de vijftien dagen. Indien dat gebeurd is, zal het

verzoekschrift definitief geregistreerd worden. Indien dat niet tijdig gebeurt, of als men onvoldoende op de vraag is ingegaan, dan is er al onmiddellijk een onontvankelijk verzoekschrift.

Het feit dat een verzoekschrift wordt geregistreerd door de raad, betekent niet dat er geen andere redenen van onontvankelijkheid kunnen zijn. Iets kan vormelijk perfect in orde zijn, maar het kan bijvoorbeeld te laat ingediend zijn. Dat kan pas in een tweede fase beoordeeld worden.

Na de registratie wordt de verzoekende partij uitgenodigd om het rolrecht te betalen. Niet tijdig betalen betekent onontvankelijkheid. Tot voor kort kon men nog verantwoorden waarom men te laat had betaald, met heel veel werklast tot gevolg, maar dat is nu afgeschaft. Ook hier zijn dus al een aantal efficiëntiewinsten gerealiseerd.

De verzoekende partij wordt verzocht om tot betaling over te gaan. De verwerende partij, doorgaans de deputatie of de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar, wordt verzocht om het dossier aan de raad te bezorgen. Er volgt ook nog een kennisgeving aan het college van de gemeente waar het betrokken goed is gelegen en aan alle belanghebbenden die wij kunnen detecteren.

Er wordt ook geoordeeld over eventuele tussenkomsten. Daarna volgt het vooronderzoek, waarna de zitting wordt georganiseerd. Wij proberen dan zo snel mogelijk een uitspraak te doen over de vragen die worden gesteld.

3. Personeelsformatie

De heer Eddie Clybouw: De VCRO legt de personeelsformatie grotendeels vast. De raad bestaat volgens de VCRO uit vijf raadsleden en wordt bijgestaan door twee statutaire griffiers, vijf statutaire adviseurs en een onbepaald aantal administratieve personeelsleden.

De Vlaamse Regering heeft in eerste instantie het aantal administratieve personeelsleden budgettair vastgelegd op drie. Men is wellicht tot deze cijfers gekomen op basis van de inschatting door de Vlaamse decreetgever van de instroom van 300 à 350 dossiers op jaarbasis. Wellicht is men ook tot deze cijfers gekomen op basis van het personeel dat beroepsdossiers bij de minister voorbereidt. De beroepsinstantie bij de minister is afgeschaft. Het was de intentie om het personeel bij de administratie RWO dat deze beroepsdossiers behandelde, over te hevelen naar de raad. Dat aantal werd geschat op vijf inhoudelijke medewerkers – vandaar de vijf adviseurs – en drie administratieve krachten – vandaar de drie griffiemedewerkers. Ook de raad heeft getracht al het mogelijke te doen om die personeelsformatie binnen het voorziene kader zo snel en adequaat mogelijk in te vullen. Op 1 september 2009 werden drie raadsleden benoemd. Op 16 november 2009 ben ik zelf begonnen als griffier.

Het was in eerste instantie de bedoeling om ambtenaren van het Departement RWO over te hevelen naar de raad. Vanaf september 2009 tot ongeveer januari 2010 heeft de raad onderhandeld met de secretaris-generaal van het Departement RWO en met de betrokken personeelsleden, om uiteindelijk tot de conclusie te komen dat er geen interesse was om vrijwillig de overgang te maken, met uitzondering van één administratieve medewerker.

Het grote probleem was het Vlaams personeelsstatuut (VPS). De Vlaamse Codex bepaalt dat de personeelsleden van de raad niet onder het VPS vallen, maar dat het VPS van overeenkomstige toepassing is op de personeelsleden van de raad. Dat betekent dat de personeelsleden van de raad geen personeelsleden zijn van de diensten van de Vlaamse overheid. Voor de betrokken ambtenaren was dat een drempel om de overstap te maken, omdat zij dan eigenlijk op een eilandje zouden terechtkomen binnen de Vlaamse overheid. De raad heeft onder meer uit het antwoord van de minister in november begrepen dat de

Vlaamse Regering het engagement heeft genomen om de raad onder het VPS te brengen. Uiteraard juicht de raad dit toe.

Op het moment dat duidelijk was dat er geen ambtenaren vanuit het Departement RWO kwamen, hebben wij in eerste instantie een selectieprocedure gestart. Die procedure viel nog onder de toenmalige decretale voorwaarde dat een adviseur tien jaar anciënniteit moest hebben. Verder was er de vereiste van een masterdiploma. De functie van adviseur is een juridische functie. Eigenlijk is in de praktijk een master in de Rechten zo goed als noodzakelijk. Ik veronderstel echter dat in de VCRO ook het loutere masterdiploma is opgenomen om de mogelijkheid te creëren voor de ambtenaren om de overstap te maken.

Er was één kandidaat, die ook geselecteerd is en in dienst is getreden op 1 augustus 2010. Nadien is de Vlaamse Codex gewijzigd en werd de voorwaarde van tien jaar anciënniteit verminderd naar vijf jaar. Er werden onmiddellijk twee nieuwe procedures gestart, een in oktober en een in december, met telkens vijf kandidaten. Daarvan zijn er twee geselecteerd. Een van hen heeft de functie van statutair adviseur aanvaard. Die selecties zijn ruim bekendgemaakt in alle gedrukte media en online. De combinatie van de anciënniteit en de bezoldiging was blijkbaar niet zo aantrekkelijk voor eventuele kandidaten met de vereiste selectievoorwaarden.

De tweede statutair adviseur is begonnen op 1 februari 2011. De raad heeft uiteindelijk beslist geen verdere selectieprocedure te starten voor het aanwerven van statutair adviseurs, omdat er in een zeer korte periode al drie selectierondes waren geweest, en de pool aan kandidaten met de vereiste anciënniteit en interesse op korte termijn wellicht is uitgeput.

De heer Johan Sauwens: Terwijl die aanwervingsprocedures liepen, was het decreet al van kracht. Vanaf 1 september 2009 konden in principe al procedures worden gestart.

De heer Eddie Clybouw: Daar zit het bijkomende probleem. Er zouden vijf mensen moeten worden overgeheveld van het departement. Het budget om eventuele statutaire adviseurs aan te werven, hing natuurlijk vast aan die vijf mensen. Dat budget zat dus nog vast op het Departement RWO. Daardoor had de RvVb in 2010 geen budget om statutaire adviseurs in dienst te nemen.

De heer Filip Van Acker: Het decreet is op 1 september in werking getreden, net op het ogenblik dat we zijn aangesteld. Een kleine rekenoefening leerde dat de eerste dossiers vanaf 15 oktober 2009 konden binnenkomen, en dat is ook zo gebeurd. Als u de chronologie bekijkt, hoeft een en ander geen verbazing te wekken. Eigenlijk zat de achterstand structureel ingebouwd in het decreet.

We hebben geen enkele inlooperperiode gehad om ervoor te zorgen dat er minstens een aantal basisvoorwaarden waren of een infrastructuur kon worden georganiseerd om de dossiers te ontvangen. We hebben een en ander kunnen rekken met het reglement van orde. De eerste zittingen zijn dan in januari 2010 georganiseerd. Van de laatste dossiers die in het eerste volledige werkjaar zijn binnengekomen, zijn de termijnen nog niet afgelopen. In die zin moet het beeld van een monumentale achterstand ook wel wat worden genuanceerd. Op 1 september waren er drie raadsleden, drie telefoons en drie pc's. U merkt dat het niet eenvoudig is geweest om de randvoorwaarden in te vullen.

De heer Eddie Clybouw: Aangezien het budget in 2010 vastlag bij het departement, konden wij ook geen contractuele medewerkers in dienst nemen. In 2011 hebben we dat wel gedaan, aangezien het weddenkrediet daadwerkelijk bij de raad zelf is terechtgekomen. In eerste instantie heeft de Vlaamse Regering ook een extra tijdelijk weddenkrediet toegekend voor het begrotingsjaar 2011. We hebben meteen de selecties gestart. Daaruit is de indienstneming met een contract van één jaar van zes contractuele junior adviseurs

voortgevoeld. Dat zijn masters in de Rechten, maar ze hebben geen of een zeer beperkte ervaring. Daarnaast zijn ook twee administratieve medewerkers, griffiemedewerkers, aangeworven. Van de zes juniors zijn er vier begonnen op 16 januari en twee op 1 februari. De twee griffiemedewerkers zijn al op 20 december begonnen. We hebben dus maximaal gebruikgemaakt van dat tijdelijk krediet. Met de eigen weddenkredieten hebben we bovendien nog twee extra tijdelijke griffiemedewerkers in dienst genomen, en twee junior adviseurs. Die junior adviseurs zijn net geselecteerd en versterken de raad vanaf 1 mei 2011.

5. Samenwerking tussen de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Milieuhandhavingscollege

De heer Eddie Clybouw: De Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Milieuhandhavingscollege hebben het verzoek gekregen van de ministers Muyters en Schauvliege om te onderzoeken wat de maximale mogelijke samenwerking is tussen beide rechtscolleges. De raad heeft een voorstel bezorgd aan het Milieuhandhavingscollege en op 9 december kwam daarop een reactie. In eerste instantie was het college onmiddellijk bereid om een samenwerking te organiseren op griffieniveau. De mensen van het Milieuhandhavingscollege hadden echter twee bezwaren tegen een inhoudelijke samenwerking. Ze stelden dat er kon worden samengewerkt met betrekking tot de juridische expertise, dus alles wat buiten het kader van de dossierbehandeling valt. Dan gaat het over generieke vraagstellingen, zoals de analyse van de impact van de watertoets op vergunningsbeslissingen. Ze achtten daarvoor echter een machtiging van de Vlaamse Regering noodzakelijk.

De inhoudelijke samenwerking in het kader van dossiers had de raad geïnterpreteerd als het voorbereidende werk: het formuleren van voorstellen, maar zeker niet het doen van uitspraken. De mensen van het Milieuhandhavingscollege vonden dit ‘contra legem’: ze stelden dat het inging tegen de bestaande decreetgeving. Ze vonden het nuttig een extra advies te vragen. Ik heb begrepen dat dit extern advies er is gekomen, dat bevestigt dat dit inderdaad ‘contra legem’ is. Ik heb ook begrepen dat minister Schauvliege een extra advies heeft gevraagd, om een structurele oplossing te zoeken via een wijziging van de decreetgeving.

Vanaf de eerste werkdag in januari tot en met 14 februari is er een degelijke samenwerking met de griffiemedewerkers van het Milieuhandhavingscollege geweest. Gelet op de dossierinstroom in de beide rechtscolleges was die in eerste instantie eenzijdig. Vanaf 15 februari zijn een aantal personeelsleden vertrokken bij het Milieuhandhavingscollege, en is die samenwerking eigenlijk op een zeer laag pitje komen te staan. Enkel de griffier is een halve dag, dus 10 procent, inzetbaar voor de RvVb. Er is dan ook nog één griffiemedewerker die ook het onthaal van de zittingen van de RvVb organiseert. Qua logistiek delen we één tijdelijke zittingszaal met het Milieuhandhavingscollege.

6. Organisatie van de Raad voor Vergunningsbetwistingen

De heer Eddie Clybouw: De raad heeft ervoor gekozen te werken met een organogram waarbij een beheerder instaat voor de praktische organisatie en de coördinatie van de werkzaamheden van de raad, zodat de raadsleden zich in principe bijna volledig, of toch zo veel mogelijk, kunnen wijden aan de eigenlijke kerntaak van de raad, dus de rechtspraak, het vellen en uitspreken van arresten. Daarnaast hebben we de inhoudelijke medewerkers georganiseerd in poules, met het oog op de verschillen qua ervaring en deskundigheid. Er zijn drie raadsleden die elk één kamer voorzitten. Elke kamer zetelt eenmaal per week. Nu komen er ongeveer zes à tien zaken voor tijdens een zitting. Meestal zijn dat vier à vijf schorsingszaken. De rest zijn annulatiezaken.

Dat aantal was uiteraard niet mogelijk tijdens het eerste werkjaar. Op dat ogenblik hadden we, qua inhoudelijke medewerkers, drie raadsleden en één statutair adviseur, die pas op 1 augustus 2010 daadwerkelijk is begonnen. Dat was de laatste maand van het eerste werkjaar. Nu lijken zes à tien zaken per zitting, per week en per kamer het plafond, gezien de huidige personeelsformatie van de raad.

We beschikken over één tijdelijke zittingszaal, die ook dienst doet als vergaderzaal en die we delen met het Milieuhandavingscollege en de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid. Ik heb begrepen van de minister dat er op korte termijn een vierde raadslid bijkomt. Puur praktisch betekent dat dat er nog een vierde namiddag moet worden gereserveerd voor zittingen. Die enige tijdelijke zittingszaal wordt te weinig en te klein. De situatie wordt precair. De Vlaamse overheid heeft de bedoeling om vier zittingszalen te maken in het Ellipsgebouw. In dat dossier is enige achterstand opgelopen, maar ik heb begrepen dat er opnieuw een vooruitzicht is en dat de deadline in principe ligt op begin 2012.

7. Aantal dossiers

De heer Eddie Clybouw: De tweede belangrijke factor met een grote invloed op de behandelingstermijnen is de dossierinstroom. De Vlaamse decreetgever schatte bij de oprichting van de RvVb de dossierinstroom op 300 tot 350 dossiers per jaar. In de praktijk zijn de eerste dossiers half oktober 2009 binnengekomen. Het eerste jaar liep tot 31 augustus 2010. In dat eerste, onvolledige werkjaar hadden we 753 dossiers. Daarbij is er een duidelijk stijgende lijn. Het tweede werkjaar loopt van 1 september 2010 tot en met 31 augustus 2011. De telling is gebeurd tot en met 31 maart 2011. Nu al zitten we aan een instroom van 710 dossiers. Als we rekening houden met de aantallen van het voorbije werkjaar, is een voorzichtige schatting dat het tweede werkjaar zal eindigen met 1100 dossiers.

In november 2009 waren er 46 inkomende dossiers, in november 2010 116. Dat is een exponentiële stijging. In december 2009 waren er 45 inkomende dossiers, in december 2010 78. In januari 2010 waren er 53 inkomende dossiers, in januari 2011 132. De objectieve cijfers tonen aan dat er ook in het tweede werkjaar nog steeds een stijgende lijn is.

8. Behandelingstermijn

De heer Eddie Clybouw: Bij de behandelingstermijnen is het belangrijkste het decretale kader waaraan de raad zich moet houden. Als je kijkt naar alle mogelijke proceduretermijnen die uitgeput kunnen worden door de procespartijen, naar alle termijnen die aan de raad zijn toebedeeld en naar het feit dat ook de griffie bepaalde stukken aan procespartijen moet kunnen bezorgen, is de doorlooptermijn van een loutere annulatiezaak minimaal zeven maanden. Komt er één tussenkomende partij bij, ga je al naar acht maanden. Is er een vordering tot schorsing, kom je al aan elf en een halve maand. En dat is enkel het decretale kader. Het is niet mogelijk dat er, gelet op het decretale kader, als er 753 dossiers zijn binnengekomen in werkjaar één, evenveel uitspraken zijn dat werkjaar.

De twee belangrijkste invloedsfactoren op de behandelingstermijn zijn dus de instroom, die veel groter is dan ingeschat door de Vlaamse decreetgever, en het parcours bij het vormen van het personeelskader van de raad. Dat is uiteraard inherent aan een startfase, maar er is in se geen inlooperperiode geweest voor de raad. In het eerste werkjaar is er in 24 percent van de 753 dossiers een schorsing gevraagd. In een kleine helft van de dossiers is er minstens één tussenkomende partij.

De raad heeft een aantal doelstellingen, intern en geformuleerd aan de minister. Daarvoor zijn er randvoorwaarden: een efficiënte organisatie en beslissingsstructuur, een functionerend dossieropvolgingssysteem en een voldoende ingevuld ondersteunend personeelskader, dat bovendien adequaat is opgeleid. Als wij zes tot acht junior adviseurs tewerkstellen, moet je er rekening mee houden dat die mensen zonder ervaring een inlooptijd nodig hebben, voor ze efficiënt kunnen worden ingezet. Gelet op al die randvoorwaarden denkt de raad dat het haalbaar is om als doelstelling naar voren te schuiven dat voor een loutere annulatiezaak een dossier volledig moet kunnen worden behandeld in één jaar tijd. Voor een zaak met een vordering tot schorsing en een vordering tot annulatie, moet een gemiddelde termijn kunnen van anderhalf jaar.

Met het Programmadecreet is er een wijziging aangebracht aan de Vlaamse Codex. Het is mogelijk gemaakt dat er een rolrecht wordt gevraagd aan tussenkomende partijen. Ik heb begrepen dat er ook een wijziging voorligt aan het organisatiebesluit van de raad zelf, van 29 mei 2009. Daarbij zal er ook een rolrecht worden gevraagd als partijen niet enkel de annulatie vragen maar ook de schorsing. Op dit ogenblik is er één rolrecht voor beide samen, wat ertoe leidt dat bepaalde vorderingen tot schorsing inhoudelijk niet zo sterk zijn, terwijl de raad uiteraard de volledige procedure moet doorlopen. Dat betekent een extra werklast. Het aanvullend rolrecht voor schorsing en voor tussenkomende partijen zal wellicht een invloed hebben op de werklast en op de behandelingstermijnen van de raad.

9. Uitspraken

De heer Eddie Clybouw: Er zijn verschillende soorten uitspraken bij de raad. Er zijn arresten in de schorsingsprocedure en arresten in de annulatieprocedure. Daarnaast hebben we de arresten wanneer een verzoekende partij het rolrecht niet of niet tijdig betaalt. Dan wordt de procedure afgesloten met een arrest en het beroep onontvankelijk verklaard. Beroepen die niet volledig zijn of niet tijdig worden geregulariseerd, worden geacht niet te zijn ingediend. Ook dat beroep wordt afgesloten met een officiële beschikking van de voorzitter van de raad. Daarnaast zijn er de beschikkingen die de ontvankelijkheid beoordelen van een verzoek tot tussenkomst van tussenkomende partijen. Ook die vormen een werklast voor de kamervoorzitters van de raad en voor de inhoudelijke medewerkers.

In het eerste werkjaar was de raad operationeel vanaf 1 december 2009. Dat is het ogenblik waarop het reglement van orde is goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Omdat er vanaf 16 november een griffier was, konden dossiers vanaf dat ogenblik worden ingeschreven op de rol, het register van de raad. Er was geen overgangsperiode. Er was een onvolledige personeelsbezetting – drie raadsleden en één adviseur vanaf de laatste maand van het werkjaar – en een beperkte budgettaire ruimte.

In principe was er voor 2010 geen budget voor een dossieropvolgingssysteem. Er is het bestaande dossieropvolgingssysteem Bredero, dat wordt gebruikt in het beleidsdomein RWO. Bredero roept problemen op voor de raad omdat het een open omgeving is. Er zijn procespartijen die gebruikmaken van Bredero, zoals de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaren. De raad kan het zich niet permitteren gebruik te maken van een systeem waarin procespartijen documenten zouden kunnen opvragen.

Rekening houdend met een dossierinstroom van 753 zaken in het eerste jaar en rekening houdend met die proceduretermijnen van 7 tot 11,5 maanden, komen we aan het aantal uitspraken geformuleerd tijdens het eerste werkjaar. Er waren 52 schorsingsarresten, 23 uitspraken in een annulatieprocedure, 23 uitspraken waarbij het al dan niet tijdig betalen van het rolrecht is beoordeeld, 12 beschikkingen waarbij de procedure wordt afgesloten voor een beroep dat niet, onvolledig of niet tijdig is geregulariseerd en 298 beschikkingen om verzoekers tot tussenkomst tussen te laten in de procedure.

Voor het tweede werkjaar is er in eerste instantie de referentieperiode waarbij we nog altijd werkten met drie raadsleden als inhoudelijke medewerkers en één inhoudelijke adviseur. Toen heeft de raad als doelstelling geformuleerd ten aanzien van de minister om twee uitspraken per week per kamer te doen. In kamer 2 en 3 is die doelstelling effectief behaald. De volgende periode loopt van 31 januari 2011 tot woensdag 23 februari 2011. De drie raadsleden en één adviseur zijn aangevuld met één adviseur en zes junior adviseurs, die enige inlooptijd nodig hebben. Het aantal uitspraken stijgt exponentieel. Het gaat om een verdubbeling in kamer 2 en 3, waarbij de doelstelling van de raad ten aanzien van de minister nog steeds twee uitspraken per week per kamer was, gelet op het feit dat die junior adviseurs geen ervaring hadden. De laatste maand is maart, met dezelfde personeelsformatie qua inhoudelijke medewerkers. Dan zien we geen verdubbeling meer, maar wel een stijging. Er is nog steeds een groeimarge.

In principe hebben wij voor de maand april aan de minister een doelstelling geformuleerd van gemiddeld drie uitspraken per week per kamer. Begin mei komt er een evaluatie van de doelstellingen en een nieuwe rapportage voor de minister. Er komen twee junior adviseurs bij voor de periode van één jaar. Op dat ogenblik kunnen we bekijken hoe we onze doelstellingen bijstellen.

Tot op heden hebben we slechts één cassatieberoep ontvangen. Dat is pas vorige vrijdag binnengekomen. Dat geeft wel aan dat de rechtspraak van de raad gedegen is en inhoudelijk kwaliteitsvol. Het aantal uitspraken, 110 vorig jaar en een kleine 200 dit jaar, heeft maar geleid tot één cassatieberoep. Dat is een duidelijk referentiepunt.

De heer Filip Van Acker: Proberen we het tempo aan te houden en nog meer zaken op de zitting te krijgen? Of nemen we zaken uit de werkvoorraad? Op dit moment wordt er volop voor gekozen om de zaken die op zitting komen, zo vlug mogelijk uit te spreken. We doen er alles aan om ook de zaken die in beraad genomen zijn maar nog niet uitgesproken zo vlug mogelijk voor uitspraak op zitting te krijgen. Het blijft kiezen: ofwel doe je uitspraken die al in beraad genomen zijn, ofwel laat je het tempo van het aantal zaken op zitting stijgen.

10. Personeelsinzet

De heer Eddie Clybouw: Wat de optimale belasting van het personeelskader in functie van de uitstroom of het aantal uitspraken betreft, heeft de raad ook een doelstelling geformuleerd, opnieuw met dezelfde randvoorwaarden: een efficiënte organisatie en beslissingsstructuur, een functionerend dossieropvolgingssysteem en een voldoende ingevuld personeelskader dat adequaat is opgeleid. In november 2010 heeft de raad, rekening houdend met deze randvoorwaarden, de doelstelling geformuleerd om op 40 werkweken gemiddeld minstens 4,5 arresten per kamer per week uit te spreken. Met een raad bestaande uit drie raadsleden betekent dat in principe ongeveer 540 uitspraken per jaar. Als er minstens één of, zoals decretaal bepaald, twee raadsleden bij komen, kom je aan een totaal van 930 uitspraken op jaarbasis. Denk aan de 753 uitspraken van het eerste werkjaar en doe er 25 procent schorsingsarresten bij, dan kom je aan die 930 uitspraken. Een raad op kruissnelheid zou optimaal 930 uitspraken kunnen doen op jaarbasis. Tot op heden zijn er in het tweede werkjaar dus in totaal een kleine 200 uitspraken geweest.

De raad wil de juiste profielen op de juiste plaats inzetten. Dat betekent dat de raadsleden het best worden ingezet op de kerntaak van de raad, het uitspreken van arresten. Een beheerdersfunctie is gecreëerd om de organisatie en de coördinatie van de raad op te nemen. De adviseurs en de junior adviseurs zijn in principe masters in de Rechten, gelet op de inhoud van de functie.

Wat het personeelsbehoefteplan betreft, is er in de capaciteit van de huidige personeelsformatie van de raad nog wel enige groeimarge qua output, maar niet meer exponentieel.

Het dossieropvolgingssysteem kan een invloed hebben op het administratieve gedeelte. De procedure bij de partijen, waar de griffie zijn werk moet doen, zal daar een grote invloed op hebben, maar dat heeft slechts een marginale invloed op het inhoudelijk behandelen van de dossiers. Dat vergt enig denkwerk en heeft minder te maken met een dossieropvolgingssysteem en hoe dat functioneert. We schrijven in op Bredero 2, dat wel afsluitbaar is en de mogelijkheid creëert om als raad op een afzonderlijk platform te werken. Het algemene Bredero 2 komt er in principe in november of december 2012.

Met de huidige personeelsformatie denk ik dat we minstens de binnenkomende dossiers op jaarbasis kunnen voorbereiden en afhandelen, los van de werkvoorraad opgebouwd tijdens het eerste werkjaar. Het is louter een inschatting, nog niet gebaseerd op objectieve cijfers, maar op basis van de ervaring van de voorbije maanden lijken drie inhoudelijke

medewerkers per raadslid noodzakelijk om het tempo aan dossierinstroom en aan zaken die op de zitting komen, te kunnen volgen. Daarnaast zal er allicht extra inhoudelijk personeel noodzakelijk zijn om ook de werkvoorraad gecreëerd tijdens het eerste werkjaar weg te werken. Als er minstens één raadslid bij komt, zal dat onmiddellijk een effect hebben, op het aantal zaken dat op een zitting komt en op het aantal zaken waarin een uitspraak kan worden geformuleerd.

Wat de continuïteit van onze werking betreft, is het niet meer dan logisch dat de tijdelijke personeelsleden zonder ervaring die bij ons zijn binnengestroomd, nu de nodige ervaring en deskundigheid opdoen. Het is dus zeer nuttig om hen zo vroeg mogelijk enig perspectief te kunnen bieden, zodat die ervaring, met de investering qua opleiding en tijd, kan renderen.

11. Procedurereglement en Vlaams Bestuursrechtscollege

De heer Filip Van Acker: Er wordt momenteel binnen de raad en in samenspraak met de minister overlegd om tot een coherent procedurereglement te komen. De raad heeft op dit moment een reglement van orde, maar eigenlijk is dat een huishoudelijk reglement. De bedoeling is om op termijn naast het organisatorisch besluit van de Vlaamse Regering, een apart procedurebesluit te maken, waarin zowel de schorsingsprocedure als de vernietigingsprocedure wordt opgenomen. Het is een minpunt van het huidige decreet dat de schorsingsprocedure niet is uitgewerkt, met alle problemen van dien: verkeerde inschattingen door verzoekende partijen en voor de partijen soms verrassende uitspraken.

Naar analogie met de Raad van State zouden er een organiek besluit en een procedurebesluit komen, wat de zaken veel eenvoudiger en transparanter maakt voor iedereen die met de raad in contact komt of een procedure voert voor de raad.

Daarnaast zijn er de plannen van minister Bourgeois voor de oprichting van een Vlaams Bestuursrechtscollege (VBRC). Wij zijn daar uiteraard voorstander van, al was het maar omdat zo efficiëntiewinsten kunnen worden gerealiseerd. Al mag men dat ook niet overschatten. Ik verwijs naar de administratieve rechtscolleges binnen de Vlaamse overheid: de Raad voor Studievoortgangsbetwistingen, het Milieuhandhavingscollege en wij, om er enkele te noemen. Die kun je niet volledig met elkaar vergelijken. Je kunt wel een groot stuk overhead coveren met een VBRC. De werking van de Raad voor Studievoortgangsbetwistingen is nogal geconcentreerd in een bepaalde periode van het jaar. De snelheid waarmee beslissingen moeten worden genomen, ligt anders dan bij ons of bij het Milieuhandhavingscollege. Er zijn inhoudelijke verschillen. Dus zullen er bij een VBRC inhoudelijke afdelingen zijn die specifieke onderwerpen behandelen.

III. CONCLUSIES DOOR MINISTER PHILIPPE MUYTERS

Minister Philippe Muyters: Er bestaan nogal wat misvattingen over de behandelingstermijn. Vandaag zit de raad, gewoon door de toepassing van de codex, aan een termijn tussen 7 maanden en 11,5 maanden. Het is heel belangrijk om dat te benadrukken. Blijkbaar is er een perceptie dat het allemaal veel sneller kan. Uit de codex zelf, die tijdens de vorige legislatuur werd goedgekeurd en sinds 1 september 2009 van kracht is, volgt een termijn in de grootteorden die ik net vernoemde, en die blijkbaar anders is dan de termijn die in de perceptie aanwezig is.

Het is logisch dat de start moeilijkheden met zich meebracht, niet alleen door het feit dat er nog geen rechtspraak is om op terug te vallen – wat in de toekomst zeker een versnelling met zich mee kan brengen –, op het vlak van automatisering diende nog heel wat te gebeuren en ook de ervaring speelt een rol, want dankzij het rolrecht worden roekeloze tussenkomsten nu verhinderd. Ik meen dat dit allemaal zaken zijn waarvoor we leergeld hebben moeten betalen.

Sinds november hebben we in overleg met de raad het aantal problemen aangepakt en bekijken we het actieplan. Ik meen dat er eigenlijk twee grote aspecten zijn: het wegwerken van de achterstand en het geven van extra middelen om een aantal zaken mogelijk te maken voor de raad.

Uit de presentatie is duidelijk gebleken dat het aantal uitspraken nu exponentieel stijgt, dus de maatregelen hebben zeker effect. Het voorstel van de twee voorzitters om samen te werken voor leefmilieu en ruimtelijke ordening, heeft ook zijn eerste effecten gehad, maar we moeten nagaan wat er nog meer kan gebeuren. Alles wordt ook nauwgezet gevolgd in overleg en waar nodig wordt ingegrepen.

De decreetgever heeft, toen hij de raad heeft opgericht, een te geringe inschatting gemaakt van het aantal zaken dat zou komen, vandaar de beslissing om een vierde rechter aan te stellen. De inschatting is dat er 6 à 10 uitspraken zijn per week per raadslid zijn. Ik neem er 8 als uitgangspunt. 8 uitspraken met 4 rechters, komt uit op 32 uitspraken per week. Er zijn 40 weken in een jaar, dat komt neer op 1280 zaken. Het hangt dus af van het aantal binnenkomende zaken. We moeten een juiste inschatting maken op het moment dat we de omgevingsfactoren kennen en de automatisering, de medewerkers en de routine hebben.

We blijven de situatie volgen in overleg met de Raad voor Vergunningsbetwistingen, om zo tot optimalisatie te komen.

IV. BESPREKING

De heer Lode Ceyssens: Het loont zeker en vast de moeite om anderhalf jaar na de oprichting de werking van de raad te evalueren. Mijnheer de minister, er zijn natuurlijk inspanningen gebeurd: er is meer budgettaire ruimte gecreëerd, er is een extra inspanning gedaan om ambtenaren te motiveren om over te stappen naar de Raad voor Vergunningsbetwistingen, er is een inspanning gedaan om synergie te creëren met het Milieuhandhavingscollege en ik hoor hier vandaag voor de eerste keer spreken over een Vlaams Bestuursrechtcollege. Toch zou ik een aantal vragen willen stellen die ik opsplits in twee hoofdstukken: de kwantitatieve output en de kwalitatieve output. Over dat tweede heb ik vandaag trouwens iets minder gehoord.

Wat het aantal dossiers betreft, heb ik hier regelmatig de regel van drie horen toepassen om uit te rekenen of we de achterstand al dan niet zullen wegwerken. Ik merkte een verschil tussen de raad en de minister, en ik zou daarom aan de mensen van de raad willen vragen of ze menen dat ze met een volledige personeelsbezetting de achterstand kunnen inhalen.

Wat de termijnen betreft, ga ik ervan uit dat we niet verplicht zijn om ze volledig uit te putten. We moeten eens bekijken of we voor de toekomst geen methode kunnen vinden om dossiers sneller af te handelen en zo extra tijdswinst te realiseren.

Wat ik minstens even belangrijk vind, is de kwalitatieve output van de arresten. Daar vinden we minder van terug in het jaarverslag en op de website. Dat is begrijpelijk, want dat is natuurlijk moeilijker te omschrijven. Ik zou toch even willen verwijzen naar aanbeveling 65 van de commissie: “Bewaking van de kwaliteit van de uitspraken van de Raad voor Vergunningsbetwistingen: het aantal cassatieberoepen dat door de Raad van State ten gronde zal moeten worden behandeld, zal afhangen van de kwaliteit van de uitspraken van de Raad voor Vergunningbetwistingen, die door de nieuwe Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening werd geïnstalleerd. Hoe hoger die kwaliteit, des te minder cassatieberoepen er normaliter zullen worden ingesteld en des te vaker zal de door de Raad van State toegepaste ‘filterprocedure’ tot een niet-toelaatbaarheidsbeschikking leiden. Dat kan volgens de mededeling van de eerste voorzitter van de Raad van State binnen de acht dagen. Het verdient daarbij aanbeveling om na één jaar het functioneren van de Raad voor Vergun-

ningenbetwistingen te evalueren.”. Deze aanbeveling dateert van 3 maart 2010, dit is dus het juiste moment om erover te spreken.

In een aantal arresten werd heel duidelijk verwezen naar de persoon die de vordering heeft ingeleid. Er zijn een aantal voorbeelden waar het schepencollege dat volgens de raad namens zichzelf had moeten doen, maar dat namens de gemeenteraad heeft gedaan. Die vaststelling gaat natuurlijk voorbij aan de belangen van de inwoners van die gemeente.

Een andere belangrijke vaststelling in de rechtspraak is, terecht, dat er veel belang wordt gehecht aan de motiveringsplicht. Intussen zijn er al een aantal arresten geweest waarbij de raad beslissingen van de bestendige deputatie vernietigde omdat ze niet of onvoldoende gemotiveerd waren. Ik kan de raad hierin gedeeltelijk volgen. We hebben hier te maken met dossiers en projecten die anderhalf jaar geleden werden ingediend. Op die manier wordt zeker niet gewerkt aan de kwaliteit en de voortgang van de dossiers. Hoe kunnen we het probleemoplossend vermogen van de raad verder opkrikken?

Kan er in de toekomst meer werk worden gemaakt van het sorteren van dossiers, waardoor de eenvoudige dossiers vooraf kunnen worden behandeld?

Mijnheer de minister, bent u er nog altijd van overtuigd dat die achterstand tegen 2011 kan worden weggewerkt? Zo ja, op welke manier? Kan dat door enkel de personeelszaken op te lossen, of bent u van plan om nog andere dingen te doen om dat engagement na te komen?

De heer Sas van Rouveroi: In de toelichting werd gezegd dat de ontvankelijkheid niet wordt beoordeeld in de eerste fase maar helemaal op het einde, in het kader van een arrest. Heb ik dat goed begrepen? Het gaat uiteraard enkel over een wettelijkheidscontrole. De ervaring leert u, en intussen ook ons, dat vele rechtzoekenden niet altijd evengoed begrijpen waarvoor deze raad dient. Bestaan er geen middelen om die onontvankelijkheid veel sneller vast te stellen en die zaken dus sneller behandeld te krijgen?

De cijfers die zijn weergegeven, betreffen vooral een mathematische en niet zozeer een inhoudelijke benadering. Kan ik daar wat meer informatie over krijgen? Wat het aantal annulatiearresten betreft, had ik graag geweten hoeveel arresten ingaan op de vordering en hoeveel er worden afgewezen.

Blijft het tot op vandaag zo dat de schorsingsarresten de schorsingsvraag niet inwilligen?

Als men de werklast moet meten, verspreid over de drie raadsleden, dan lijkt een annulatiearrest een grotere werklast met zich mee te brengen dan een schorsingsarrest, zeker indien blijkt dat ze allemaal ten onrechte zijn. Dan vermoed ik dat er zich gaandeweg een standaardisering van de argumentatie zal voordoen. De gemakkelijke arresten die de teller gemakkelijk doen tikken maar die verder weinig om het lijf hebben en voornamelijk door de griffier zelf kunnen worden afgeleverd, zijn volgens mij de arresten betreffende het niet betalen van het rolrecht en de niet-regularisaties. Hoe gaat u om met de verdeling van de taken? Gebeurt dat territoriaal? Gebeurt dat in volgorde van binnenkomst? Gaat het om een inhoudelijke triage? De verdeling van de werkzaamheden lijkt me een kritische succesfactor.

Tot slot begrijp ik dat de rechtplegingsvergoeding uit gewone burgerlijke zaken hier niet van toepassing is. Die zou een ontradend effect kunnen hebben voor wie snel even een procedure wil voeren.

De heer Bart Martens: Toen de raad werd opgericht in het kader van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, was het de bedoeling om sneller recht te spreken dan voordien bij de Raad van State. Daardoor zou een verkeerde perceptie gecreëerd zijn. Als men alle wet-

telijke termijnen volledig uitput, gaat er heel wat tijd overheen voor men ten gronde tot een uitspraak kan komen.

In de memorie van toelichting bij het decreet lees ik dat de behoefte bestond aan een korte procedure die binnen het jaar leidt tot een uitspraak ten gronde. Als u in het jaarverslag zelf aangeeft dat het zes maanden duurt voor een dossier ter zitting kan worden gebracht, waarvan slechts twee maanden verklaard kunnen worden door de wettelijke termijnen, dan toont dit aan dat die vertraging en de lange doorlooptijd grotendeels bij de raad zelf liggen. U geeft trouwens ook met zoveel woorden in het jaarverslag aan dat dit te maken heeft met een tekort aan personeel.

De vraag is natuurlijk of een vierde rechter de zaak zal klaren. De regel van drie van minister Muyters toont aan dat dit mogelijk zou moeten zijn. Ik wil die vraag echter voorleggen aan de leden van de raad zelf, omdat ik in de uiteenzetting meen te hebben gehoord dat extra personeel slechts een marginale invloed zal hebben op de output. In het actieplan dat uw voorzitter moest opmaken, stond als doelstelling het wegwerken van de achterstand tegen eind 2011. Mijn vraag is dan ook of die vierde rechter de klus zal klaren of dat er meer nodig is.

Wat het probleemoplossend rechtspreken betreft en het niet vervallen in formalisme, vraag ik me af of we voldoende doen. We storen ons nogal eens aan het formalisme waarmee de Raad van State rechtsprekt. Nu we de rechtbanken zelf in handen hebben, althans wat deze dossiers betreft, moeten we er toch in slagen om meer probleemoplossend recht te spreken en in de arresten aan te geven welke handelingen zouden moeten worden gesteld om een dossier vlot te trekken. Zonder ons uiteraard in de plaats te stellen van het actief bestuur, moeten we nagaan hoe we desnoods via decretale aanpassingen de raad in staat kunnen stellen om meer probleemoplossend recht te spreken en aan bepaalde futiele vormfouten voorbij te gaan. Ik had graag geweten van de mensen van de RvVb of ze zelf suggesties hebben ter zake. Op welke manier zou u, desnoods ook via decreetswijzigingen, de kans kunnen worden geboden om aan bepaalde futiele vormfouten, die niet van invloed zijn of zouden moeten zijn op de definitieve beslissing, voorbij te gaan?

Over de samenwerking met het Milieuhandhavingscollege kan ik me niet van de indruk ontdoen dat het Milieuhandhavingscollege zich er nogal snel vanaf maakt door te stellen dat het inhoudelijk geen dossiers mee kan opvolgen omdat het dan decretaal zijn boekje te buiten zou gaan. Het staat buiten kijf dat de raad een ongelooflijke werklast heeft. Het aantal dossiers bedraagt nu 1100 à 1200 per jaar. Dat is het drievoudige van wat destijds was geraamd, terwijl de bezetting, zelfs als er een vierde raadsheer bij komt, nog niet volledig is. U moet dan met vier rechters het viervoudige doen van wat eigenlijk aan vijf rechters was toevertrouwd.

Mijnheer de minister, u moet er als minister van Begroting voor zorgen dat de middelen van de Vlaamse overheid efficiënt worden aangewend. Ik stel vast dat het Milieuhandhavingscollege vandaag zes rechters telt. Het aantal dossiers in eerste aanleg bij de administratie, dus dossiers die vanuit de parketten door de procureurs des Konings als misdrijf worden doorgestuurd, bedraagt maar 1100 dossiers per jaar. Zelfs al leiden die allemaal tot een uitspraak in eerste aanleg, wat niet evident is, gezien de flessenhals die er vandaag bestaat bij de administratie, leert de ervaring ons dat er tegen 10 procent in beroep wordt gegaan. Met andere woorden, er zullen maar 100 à 150 dossiers doorstromen naar dat Milieuhandhavingscollege. Het gaat dus over zes rechters die 150 dossiers per jaar moeten aankunnen versus drie – morgen misschien vier – rechters die 1100 à 1200 dossiers per jaar moeten aankunnen. Dat lijkt me buiten alle proportie.

Er moeten dus ofwel decreetswijzigingen komen, zodat dit teveel aan rechters in het Milieuhandhavingscollege toch ook kan worden ingezet om dit contentieux mee op te lossen, ofwel moet er één Vlaamse bestuursrechtbank komen, die alle rechters die vandaag

ter beschikking zijn en de extra rechters die nog in dienst zullen worden genomen, op de meest oordeelkundige manier inzet om snel recht te kunnen spreken.

Mijnheer de minister, u bent enkel bevoegd voor de RvVb, maar minister Bourgeois zou ook zijn verantwoordelijkheid kunnen nemen, door versneld te komen tot die Vlaamse bestuursrechtbank. We kunnen het verschil tussen de administratieve rechtscolleges niet langer verantwoorden. We moeten de beschikbare mensen en middelen meer oordeelkundig en efficiënt inzetten. Dat kan, via de oprichting van die bestuursrechtbank. Dat kan ook door snel het juridisch advies te volgen dat minister Schauvliege zou hebben ingewonnen, om te bekijken hoe de rechters van het Milieuhandhavingscollege kunnen meehelpen bij het wegwerken van het contentieux van de RvVb.

Misschien hadden we de verkeerde perceptie dat één dossier in de instroom moest leiden tot één dossier in de uitstroom per jaar. Op termijn zal dat natuurlijk moeten, willen we geen achterstand oplopen. Een andere verkeerde perceptie die bestond, is dat de Raad van State gigantisch lange doorlooptermijnen had. Naar aanleiding van een vraag die ik hier aan de minister heb gesteld, heb ik een vrij verontwaardigde brief gekregen van de voorzitter van de Raad van State. De voorzitter van de Raad van State stelt dat dit orgaan zijn contentieux qua stedenbouw volledig had weggewerkt, in het kader van het achterstandsplan dat het in 2007 had opgemaakt. Toen de RvVb begon, had de Raad van State zijn achterstand qua stedenbouw volledig weggewerkt. Als we dus niet opletten, zijn we het probleem dat federaal niet meer bestond, opnieuw aan het creëren.

Misschien raakt dit opgelost met die vierde rechter, maar daarover had ik graag uitsluitsel gekregen van de mensen van de RvVb zelf.

De rechtzoekende heeft behoefte aan snelle rechtspraak. We kunnen natuurlijk de decretales procedures nog wat inkorten, maar dat lijkt me het verkeerde antwoord op de vraag hoe we sneller recht kunnen spreken. Het arrest van het Grondwettelijk Hof stelt trouwens dat de beroepsperiode van dertig dagen eigenlijk te kort is. Het hof stelt dat men niet van alle belanghebbenden kan veronderstellen dat ze binnen dertig dagen op de hoogte zijn van de beslissing in eerste aanleg. Het hof stelt dus dat we ons decreet moeten aanpassen, precies om die termijn langer te maken. Ook voor de ondernemingen moet er sneller recht kunnen worden gesproken. Dat geldt voor alle belanghebbenden die worden geraakt door vergunningen die in eerste aanleg worden verstrekt.

De heer Dirk de Kort: We moeten niet het werk van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed overdoen, dus als er een verdere evaluatie moet gebeuren van het decreet, zal het in de vakcommissie zijn.

Als ik het verslag van de RvVb erop nalees, merk ik trouwens dat vorig jaar in april in de commissie Leefmilieu al een evaluatie is gevraagd en heeft plaatsgevonden. De raad heeft ook al een aantal technische aanpassingen voorgesteld. Met die voorstellen is niet altijd rekening gehouden, zo blijkt. Er is nog geen aanpassing van de codex gebeurd. Politiek en beleidsmatig zou ik graag hebben dat bij de evaluatie ook de beroepsmogelijkheid van de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar tegen de besluiten van de bestendige deputatie zou worden bekeken. Ik merk immers een enorme wrevel hierover bij heel wat lokale besturen.

Mijnheer de minister, er moet ook worden bekeken of de instroom van dossiers ook niet te maken heeft met een gebrek aan kennis over de RvVb. Er zouden extra inspanningen moeten gebeuren om de raad beter bekend te maken.

Bij onze werkzaamheden moeten we voornamelijk focussen op de versnelling van de infrastructuurwerken. Wij willen dat er door het afleveren van vergunningen minder vertragingen zouden zijn door lange juridische procedures. Er bestond bij ons de perceptie dat er

een lange doorlooptijd was bij de Raad van State. Tijdens de toelichting van de Raad van State hebben we vastgesteld dat de doorlooptijd korter was dan gedacht. Voor ons moet de toetssteen zijn: werkt de RvVb sneller dan de Raad van State? Dat is niet de indruk die ik heb. Als die indruk verkeerd is, is dit het moment om dat te verduidelijken.

De heer Johan Sauwens: Er is veel over indruk en perceptie gesproken. Ik zie hier de eerste zin uit het jaarverslag van de raad: “Met de volgende persmededeling van vrijdag 27 maart 2009 lanceerde de Vlaamse Regering voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen een oproep tot kandidaatstelling voor raadsleden: ‘Met deze nieuwe Raad is het de bedoeling de volledige procedure danig te stroomlijnen, waarbij de nieuwe Raad na enkele weken een uitspraak doet en de burger na enkele maanden definitieve rechtszekerheid krijgt.’”. Daar is een perceptie gecreëerd die om decretale en andere redenen niet realistisch was.

Wat kunnen we eraan doen? Er zijn al suggesties gegeven. Zou het zinvol zijn om de termijnen decretaal in te perken? Zijn er andere suggesties om de achterstand weg te werken? Hoe kunnen we het best samenwerken met bestaande colleges?

We houden rekening met de scheiding der machten. We geven de mensen van de raad de vrijheid om op bepaalde vragen niet te antwoorden. We ondervragen hen niet over de inhoudelijke elementen van hun rechtspraak.

Minister Philippe Muyters: Ik vind het normaal dat beide raadsleden liever niet over concrete arresten spreken. Maar ik veronderstel dat, als er in een procedure een schepencollege een initiatief moet nemen, rechters dat nakijken en een ontvankelijkheidstoets wordt toegepast. Het kader van interpretatie door de rechters is bepaald in de codex en de procedure bij de RvVb is fundamenteel anders dan de beroepsprocedure vroeger bij de minister. Ik begrijp de inhoudelijke frustratie, maar dat is nu eenmaal de stand van zaken.

Er is gezegd dat de achterstand in de loop van 2011 wordt weggewerkt. Mijnheer Martens, u doet alsof de vierde rechter het nu moet oplossen. We hebben al een heel pakket beslissingen genomen: extra middelen, mogelijkheden om andere kandidaten aan te nemen, verlaagde voorwaarden en afspraken. Samen met de raad hebben we een actieplan opgesteld om tegen eind 2011 alles in te halen. Uiteraard hangt dat ook af van de instroom.

We zullen de stand van zaken van nabij blijven volgen, en als we nieuwe problemen zien, zullen we in overleg met de raad daar oplossingen voor uitwerken. Men kan pas tot onderbouwde interventies komen nadat er samen met de raad is vastgesteld wat de problemen precies zijn en welke maatregelen hiervoor nodig zijn. Dat mag niet hals over kop gebeuren. Daarom zeggen we nu niet, en zegden we ook vorig jaar in november niet toen ik het actieplan voorstelde, dat we gezien de instroom een extra rechter willen. Na analyse van het probleem toen hebben we bijvoorbeeld met de raad afgesproken om een rolrecht in te voeren. Ik ben er zeker van dat de rechtspraak van de raad er ook voor zal zorgen dat mensen niet meer in beroep gaan als ze zien dat ze het in bepaalde gevallen niet halen.

De ambitie was en blijft om met het actieplan de achterstand in 2011 weg te werken. Als daarvoor extra maatregelen nodig zijn, zullen we die in overleg met de raad nemen.

Het Vlaams Bestuursrechtcollege wordt door minister Bourgeois onderzocht. Ik heb begrepen dat er stappen vooruit worden gezet.

Mijnheer de Kort, u had het over het beroep van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar. Dat onderzoeken wij effectief verder. Op zeer korte termijn zullen we voorstellen formuleren aan de Vlaamse Regering.

De ambitie om de achterstand weg te werken, die we samen met de raad hebben geformuleerd, blijft. In de loop van het jaar zullen we indien nodig extra maatregelen nemen. Of alle achterstand tegen het einde van het jaar weg zal zijn, is nog iets anders. Er zijn termijnen, zoals voor de tussenkomst van derden, die door de codex zijn bepaald. Met die termijnen samen komen we al snel aan die zeven tot elf en een halve maand.

Mevrouw Hilde Lievens: De grote bekommernis van de vraagstellers is of de zaken van het eerste werkjaar die in beraad genomen zijn, allemaal uitgesproken zullen zijn tegen het einde van dit jaar.

Dit jaar kunnen we, met de mensen die we nu hebben, de dossiers behandelen die momenteel binnenstromen. We hebben elk iedere week zes tot tien nieuwe dossiers op onze zitting. Als we die willen uitspreken binnen de wettelijk voorziene termijnen, zijnde dertig dagen voor een schorsingszaak en zestig dagen voor een annulatiezaak, zijn onze dagen volzet. We zitten aan het maximum, met de drie rechters en de acht junior adviseurs en adviseurs die we hebben.

U stelt misschien terecht de vraag wat er moet gebeuren met de dossiers van de werkvoorraad. Wij zeggen allemaal, en met ons ook de minister, dat die vierde rechter moet worden aangesteld.

We weten momenteel niet of die vierde rechter al die werkvoorraad zal kunnen wegwerken. Het is ook niet de bedoeling dat die vierde rechter dat alleen oplost, we moeten dat allemaal doen. Volgende maand hebben de zes junior adviseurs weer een maand meer ervaring. Tijdens dezelfde week volgende maand zullen we wellicht al meer tijd hebben om er ook een dossier uit de werkvoorraad bij te nemen en over twee maanden kunnen we er misschien twee dossiers uit de werkvoorraad bij nemen.

Toen de minister in november die maatregelen aankondigde, wisten we dat we in het eerste werkjaar een instroom hadden van 753 dossiers, maar konden wij niet vermoeden dat we er nu al 1100 zouden hebben in het tweede werkjaar. Wat de minister in november heeft aangekondigd, was gebaseerd op de cijfers van het eerste werkjaar, niet op de cijfers die we nu kennen.

Ik denk niet dat nog een vijfde of zesde rechter het fundamentele probleem oplost. We hebben behoefte aan inhoudelijke medewerkers met veel ervaring, maar die zijn er momenteel niet. U moet ons de kans geven om de mensen op te leiden. De tijd die wij in de opleiding van mensen steken, is tijd die we minder hebben om arresten te schrijven, maar op termijn zal dat renderen. Dat rendement hebben we nog niet gezien in februari of maart. Maar dat zal er komen in april, mei en juni.

We kunnen niet garanderen dat op 31 december van dit jaar alle dossiers uit de werkvoorraad in een arrest zijn omgezet. Ofwel bouwen wij nu voor het werkjaar 2011 opnieuw een achterstand op, ofwel spreken we nu alle dossiers van 2011 die op zitting komen uit binnen de wettelijke termijn. We hebben ervoor gekozen om alle binnenkomende dossiers uit te spreken binnen de wettelijk voorziene termijn en we nemen de dossiers uit de achterstand erbij als we kunnen. Meer kunnen we momenteel niet aan.

De heer Johan Sauwens: Het parlement verwoordt dat er maatschappelijk het idee leeft dat het niet sneller gaat, maar net het tegenovergestelde gebeurt. Achter elk dossier zitten mensen die investeren en projecten van dorps- en stadsherwaardering die blijven liggen.

Ik verwijs naar plaatsvervangende vrederechters die vrederechters vervangen als die ziek zijn. Er moet een systeem worden ontwikkeld om het stuwmeer van dossiers weg te werken. Het is niet omdat ze toevallig pech hebben dat ze in het eerste jaar werden ingediend,

dat ze nog jaren moeten aanslepen. Vlaanderen verwoordt die ambitie duidelijk op alle domeinen.

Er was geen opstartperiode. Dat was de fout. Wie heeft daar schuld aan? Niet deze minister, want die was er nog niet. Was het de vorige? Het is een collectief gegeven, maar het moet worden opgelost.

Mevrouw Hilde Lievens: De ultieme oplossing bestaat, maar dan moet u ons gedurende een jaar vijf rechters bij geven en vijftien junior adviseurs die zich specifiek op die achterstand kunnen richten.

De heer Johan Sauwens: Op andere terreinen doet men dat in een dergelijke situatie. Dan zorgt men voor een tijdelijke versterking.

Minister Philippe Muyters: We hebben het nadeel dat we in een klein systeem zitten, waarbij we niet zo gemakkelijk een beroep kunnen doen op de collega's van de andere bestuurscolleges. Er is al verschillende keren gezegd dat we hebben gevraagd aan de twee voorzitters om maximaal na te gaan wat mogelijk is. Als het decreet moet worden gewijzigd om dat mogelijk te maken, dan zullen we dat voorleggen.

Voor mij blijft de ambitie wel. Daarom is er nu ook die vierde rechter. We wisten in november niet wat de instroom zou zijn. Na een opstoot in het begin had die evengoed kunnen zakken. Met het rolrecht, de extra middelen en de extra rechter ziet u dat we het continu volgen. We leggen er niet zomaar ons hoofd bij neer, maar er zijn grenzen aan wat er haalbaar is.

De heer Lode Ceyssens: Ik heb bijzonder veel respect voor de werkinzet van iedereen. Maar ik wil een pleidooi houden om niet het pad in te slaan dat we het probleem volledig oplossen door extra personeel. Volgens mij zijn er andere, creatieve oplossingen. Mijnheer de minister, u verwijst naar het formalisme en zegt dat het niet anders kan. Als een beroep niet correct is ingediend, kan het inderdaad niet anders. Maar moet het zo lang duren eer het nietig wordt verklaard?

We hebben het al gehad over de communicatie van de arresten. De databank T.R.O.S. geeft informatie over arresten. Er moet toch een mogelijkheid zijn om op basis van de inhoud van de arresten te communiceren dat bepaalde zaken het niet halen. Zo kunnen we vergeefse beroepen afschrikken en de instroom van dossiers terugdringen.

Mevrouw Hilde Lievens: Ik was verantwoordelijk gesteld om de inhoudelijke arresten via T.R.O.S. door te geven. Het is mij bij gebrek aan tijd gewoonweg niet gelukt. Om die arresten inhoudelijk te laten weergeven, moet je ze in een sjabloon gieten en er een nummering aan geven. Dat kost een uur tijd om het door te sturen.

De heer Lode Ceyssens: Dat begrijp ik, maar ik denk dat dat in de toekomst een duurzame investering kan zijn, als daarmee overbodige dossiers worden tegengehouden.

Mevrouw Karin Brouwers: Wat dat formalisme betreft, bij de redenering dat een college van burgemeester en schepenen niet hetzelfde is als de gemeente of de stad gaan onze burgemeesters door het dak. Bij de Raad van State was het net het omgekeerde. Die advocaten zijn het gewoon om zo te werken.

Er was sprake van een voorlopige registratie en een screening van het verzoekschrift. In die screening zouden dergelijke zaken toch meteen opgemerkt moeten worden, zodat een gemeente zich kan regulariseren. Nu hebben we een beroep dat onontvankelijk werd verklaard, na heel veel tijd natuurlijk. Het gevolg was dat de bouwheer een goed heeft gesloopt dat niet beschermd was, maar wel op de inventaris van bouwkundig erfgoed

stond. Ik pleit absoluut niet voor het opschortend maken van de beroepen, maar dat gebouw is nu verdwenen uit het stadsbeeld.

De heer Filip Van Acker: Er zijn verschillende aspecten aan dat verhaal, maar ik kan echt niet ingaan op de inhoudelijke discussie.

T.R.O.S. zou een oplossing kunnen zijn, mijnheer Ceysens, maar dat wordt uitgegeven door een commercieel bedrijf. Het is een beetje moeilijk om daarmee samen te werken. Veel eenvoudiger is het consulteren van onze website, waarop alle uitspraken van de raad staan. Wij moeten nu alle uitspraken anonimiseren. Dat kost tijd. Dan moet je een keuze maken: laat je de medewerkers daar tijd in steken of in andere dingen? De website wordt erg veel geconsulteerd. Alleen moeten wij vaststellen dat bepaalde partijen hardleers zijn. Zelfs al heeft de raad bij diverse gelegenheden gezegd dat de zaken wat ons betreft zo in elkaar zitten, blijven zij manifest op dezelfde manier tussenkomen en verzoekschriften inleiden.

Bepaalde zaken verliepen vroeger bij de Raad van State op een andere manier. Ik kan enkel vaststellen dat bijvoorbeeld over de discussie over college of gemeente de memorie van toelichting uitdrukkelijk zelf zegt dat het vergunningverlenend bestuursorgaan het college van burgemeester en schepenen is. Dat kan ik enkel vaststellen en er desgevallend een oordeel over vellen. Indien mogelijk, zeker voor de dossiers die eerst werden ingediend, trachten we ter zake een welwillende houding aan te nemen.

Als het college wil tussenkomen of een verzoek wil inleiden bij de raad, zijn er twee mogelijkheden. Ofwel doet het dat als college. We maken het de colleges eenvoudiger door te zeggen dat ze geen rechtspersoonlijkheid meer hoeven te hebben. Het moet enkel als college beslissen of het beroep wil aantekenen of tussenkomen in de procedure. We maken het eigenlijk veel eenvoudiger en toegankelijker dan destijds bij de Raad van State, met alle andere combinaties die er in het Gemeentedecreet waren.

Zeggen wij dat gemeenten als gemeente geen beroep kunnen inleiden of niet meer kunnen tussenkomen? Neen, we zeggen dat alle rechtspersonen die hinder of nadeel kunnen ondervinden dat kunnen, en daar staat niet bij of het een publieke of private rechtspersoon moet zijn. We zien nu dat een aantal gemeenten, en hun advocaten – want laat daarover geen misverstanden bestaan – doorhebben dat het nu eigenlijk eenvoudiger is dan vroeger. Ze leiden de procedure in zowel namens de gemeente, vertegenwoordigd door het college, als namens het college als entiteit op zich. De raad vraagt enkel om een beslissing om in rechte op te treden, als collegebeslissing voor te leggen. Dat deed de Raad van State ook.

Wat de motiveringsplicht betreft, kan ik alleen maar zeggen dat sommige van onze cliënten – als ik ze zo mag noemen – relatief hardleers zijn. Er zijn al een aantal uitspraken over een aantal onderwerpen, maar we stellen vast dat dezelfde fouten gemaakt blijven worden, ook al weet men perfect wat we gaan doen of waar de lijn van de raad ligt. Ik meen dat problemen deels kunnen worden opgelost door de kwaliteit van de beslissingen die aangevochten worden, te verhogen.

Ik denk niet dat een dossier met anderhalf jaar teruggeslagen wordt als de raad een beslissing vernietigt. De beleidslijn bij de raad is dat, als tot vernietiging wordt overgegaan, de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar of de deputatie doorgaans drie maanden tijd krijgt om een nieuwe beslissing te nemen. Als een beslissing bijvoorbeeld werd vernietigd omdat de watertoets op een slechte manier of helemaal niet is gebeurd, en men neemt een nieuwe beslissing waarin die watertoets weer rammelt, dan moet men de arresten misschien toch met wat meer aandacht lezen. Ik hoop dat het pedagogische effect van de uitspraken groter zal worden in de komende weken en maanden, maar dat blijft natuurlijk een beetje afwachten.

Mijnheer van Rouveroi, we hebben de cijfers op dit moment niet bij. U vraagt hoeveel arresten in vernietigingszaken vernietigingen zijn. We kunnen ze u bezorgen. De cijfers over de schorsingsarresten zijn heel eenvoudig te geven, want er is nog geen enkele beslissing geschorst.

Na verloop van weken en maanden worden wij wat strenger bij de registratie. We maken met andere woorden vlugger duidelijk of iets op een correcte manier aan de raad werd bezorgd. Ik meen dat we niet geheel ten onrechte hebben geoordeeld dat ook voor de rechtsonderhorigen een zekere inlooperperiode nodig was om de raad te leren kennen en om kennis te maken met wat verlangd wordt. We worden daar nu wat strenger in. Het aantal niet-registraties van bepaalde beroepen stijgt.

Artikel 4.8.16, §3, van de VCRO somt op waaraan het verzoekschrift moet voldoen. Er is een aspect dat we niet aan de beoordeling van de griffier overlaten, namelijk de vraag of de argumenten en bezwaren die in een verzoekschrift zijn opgenomen, middelen zijn in de zin van het decreet. Dat is eigenlijk een inhoudelijke discussie waarvan wij vinden dat ze niet in de schoenen van de griffier mag worden geschoven.

Of een verzoekschrift tijdig is of niet, ook dat is een aspect dat jammer genoeg niet aan de griffier kan worden overgelaten, want ook daarover kan discussie ontstaan. Soms is het niet duidelijk bij het indienen van het verzoekschrift. Sommige partijen denken dat ze zich voor wat de berekening van de beroepstermijn betreft, kunnen beroepen op de aanplakking en schrijven dat ook met zoveel woorden in het verzoekschrift, terwijl pas wanneer de nota's van de andere partijen binnenkomen en wij het administratief dossier ontvangen, wordt vastgesteld dat ze eigenlijk partij waren bij de deputatie. Met andere woorden: men had niet bij de termijn van de aanplakking, die soms enkele weken na het nemen van de beslissing door de deputatie een aanvang neemt, maar al veel vroeger een beroep kunnen aantekenen bij ons, om de eenvoudige reden dat men rechtstreeks door de deputatie op de hoogte was gebracht van de beslissing.

Nu we met de uitbreiding van zowel de administratieve als de inhoudelijke staf stilaan op kruissnelheid beginnen te komen, kunnen we een aantal dossiers al van bij aanvang markeren. We kunnen ze daardoor ook bundelen. Er komen dan geen zes à tien zaken per zitting aan bod, maar we kunnen in één keer twintig zaken gegroepeerd behandelen. U mag niet vergeten dat onze inhoudelijke medewerkers op twee na, allemaal zo goed als vers van de pers zijn. Als we op termijn meer dossiers kunnen afwerken, kunnen we potentieel de achterstand wegwerken.

Er wordt ook een inspanning gevraagd van hen die beslissingen hebben genomen die bij ons worden aangevochten. Er manifesteren zich al een aantal tendensen in de rechtspraak van de raad. Die zijn voorspelbaar, want voor 80 procent van de gevallen loopt de rechtspraak van de raad samen met die van de Raad van State. Voor wat de motiveringsplicht en een aantal andere zaken betreft, kan men eigenlijk al voorzien dat een beslissing tot een vernietiging zal leiden. Wij menen dat het verstandig is om niet alleen te kijken naar de raad en naar de termijn van behandeling, het is ook perfect mogelijk om een beslissing in te trekken en een nieuwe te nemen. Misschien moet daar ook even worden gekeken naar de verantwoordelijkheid van de vergunningverlenende bestuursorganen. Als zij weten dat de raad een bepaalde lijn heeft uitgeschreven, dan zijn er twee mogelijkheden: ofwel schikt men zich ernaar ofwel tekent men cassatieberoep aan bij de Raad van State. Het eenvoudigste is, zeker wat een aantal discussies betreft, om zich daar gewoon naar te schikken, want dat gaat het snelst.

Er moet geen rechtplegingsvergoeding worden betaald, maar er is een rolrecht en het decreet zegt dat de kosten ten laste worden gelegd van de partij die in het ongelijk wordt gesteld. Nu zijn de kosten alleen maar de rolrechten die de partijen moeten betalen bij het indienen van het verzoekschrift. Op termijn zal daar uiteraard het rolrecht voor een

tussenkomen partij bijkomen of de kosten voor getuigen, want ook daarover wordt het besluit van de raad aangepast.

De heer Filip Van Acker: Er is een groot verschil tussen de output en de taakverdeling van de raadsleden. Over de output kan ik geen uitspraken doen. De taakverdeling is heel eenvoudig: alles wordt verdeeld zoals het binnenkomt, met een aantal beperkingen. Zo behandelt een raadslid geen dossiers van de eigen woonplaats. Alles wat binnenkomt, wordt gescreend op basis van objectieve criteria.

De heer Sas van Rouvoij: Het is dan toch een onwaarschijnlijk toeval dat de annulatiearresten voor kamer 1 zich in het tweede werkjaar beperken tot één, en voor de kamers 2 en 3 boven de 20 liggen.

De heer Filip Van Acker: Die evaluatie maken we intern.

De heer Sas van Rouvoij: Het is wel degelijk relevant. Als hier een vraag wordt gesteld naar een vierde rechter, dan moet men weten of de werklust over de bestaande drie goed wordt verdeeld. U geeft hier zelf de splitsing tussen de kamers. Had u die splitsing niet gegeven, dan hadden we dit debat misschien niet aangegaan. Er is volgens deze cijfers een wezenlijk verschil in de werklust tussen de eerste kamer aan de ene kant en de tweede en derde kamer aan de andere kant. Vandaar mijn vraag: is die werklustverdeling toeval?

De heer Johan Sauwens, voorzitter: De rechterlijke macht organiseert zich zoals zij het nodig en nuttig acht.

De heer Sas van Rouvoij: En wij stellen de vragen die wij nodig en nuttig achten.

Minister Philippe Muyters: De raadsleden kunnen er uiteraard moeilijk zelf een reactie op geven. Ik ga in dialoog met de voorzitter om na te gaan wat de oorzaken zijn en als er geen objectiveerbare oorzaken zijn, zullen we streven naar verbetering. Laat ons dus niet het proces van de verschillende kamers voeren.

De heer Filip Van Acker: Wat de termijnen betreft: als een partij dertig dagen de tijd heeft om tussen te komen, dan moeten wij dertig dagen wachten. Wij zijn niettemin al vrij streng, zeker als men wenst tussen te komen in de schorsingsprocedure. Als men niet tussenkomt binnen de tien dagen, dan zeggen we dat men uit de schorsingsprocedure ligt.

Een aantal elementen van de procedure horen niet thuis in het decreet. Er kan heel veel worden opgelost door de procedure voor schorsing en vernietiging uit het decreet te lichten en onder te brengen in een apart besluit. Het procedurereglement van de Raad van State voorziet in een aantal zogenaamde 'hakbijmomenten' en in een aantal verkortingen van de procedure, waardoor een zaak aanzienlijk sneller kan worden afgerond wanneer blijkt dat daartoe aanleiding bestaat. Voor de raad is dat niet zo. In het decreet staat enkel dat de afwezigheid van deze of gene partij de behandeling van de zaak niet verhindert. Dat is een zeer sibillijnse omschrijving en maakt het voor ons verschrikkelijk moeilijk om dan te zeggen: aangezien de verzoekende partij niet is verschenen op de zitting, kunnen we maar aannemen dat die geen belang meer heeft.

We zijn samen met de juridische dienst en de minister aan het onderzoeken hoe we de procedure kunnen stroomlijnen, om ervoor te zorgen dat de budgetten en de beschikbare tijd niet nodeloos moeten worden opgesoupeerd aan zaken die eigenlijk veel eenvoudiger zouden kunnen worden opgelost. De regeling in het decreet is wat ze is, maar we zouden nu veel sneller te werk kunnen gaan.

Mevrouw Hilde Lievens: We denken ook aan een verkorte procedure waarbij we bijvoorbeeld in het begin van de procedure, zonder het uitwisselen van memories, zouden kunnen beslissen over kennelijke onbevoegdheid en kennelijke onontvankelijkheid. Als we zou-

den vaststellen dat bijvoorbeeld een beroep kennelijk laattijdig of kennelijk onbevoegd is, dan zouden we het onmiddellijk op de zitting kunnen oproepen zonder uitwisseling van memories, zodat we onmiddellijk een arrest kunnen vellen. Dat beroep moet dan niet alle termijnen doorlopen.

Dat is ongeveer dezelfde procedure die vroeger bestond bij de Raad van State. Dat zou een merkelijke inkorting zijn van de procedures, maar dat kan alleen maar als alle aspecten van de procedure uit het decreet gehaald worden en in een uitvoeringsbesluit worden omgezet.

Als we bij het binnenkomen van een verzoekschrift vaststellen dat het kennelijk te laat of kennelijk onbevoegd is, en gevraagd wordt om in plaats van een beslissing te vernietigen, ze te wijzigen en om te vormen tot iets anders, dan moeten wij die persoon eerst heel de procedure laten doorlopen om op het einde van de rit, na ongeveer twaalf maanden, te zeggen dat de raad niet op de vraag kan ingaan. We kunnen daar momenteel niets aan doen. Voor iedereen die in de procedure zit, heeft het veel geld gekost, want ze hebben allemaal een advocaat onder de arm genomen.

Minister Philippe Muyters: We voeren een dialoog over dergelijke zaken. Als het kan, zullen we de aanpassingen regelen met besluiten. Indien dat nodig is, zullen we decreetswijzigingen voorstellen aan het parlement. We hebben al een aantal voorstellen, die aangevuld kunnen worden met praktijkervaringen.

De heer Sas van Rouveroij: Ik wil even verwijzen naar een initiatief dat mijn fractie al heeft genomen met betrekking tot het begrip 'kennelijk onontvankelijk'. We stellen voor om, als iets kennelijk onontvankelijk is, de procedure zo te wijzigen dat dit helemaal in het begin kan worden vastgesteld en dat men dus die procedure niet helemaal hoeft te doorlopen. Dat voorstel van resolutie betreffende de werking van de Raad voor Vergunningsbetwistingen inzake toetsing van de ontvankelijkheid (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 800/1) is ingediend.

De heer Filip Van Acker: Wij zijn niet ongevoelig voor dergelijke zaken. We hebben ook wel wat tijd nodig gehad om een aantal zaken te detecteren. Om bepaalde ingrepen te doen, hebben we natuurlijk een relevante referentieperiode nodig. Ik denk echter dat de belangrijkste zaken nu toch min of meer zijn geïnventariseerd, zodat we samen met de minister en de juridische dienst van het departement aan de slag kunnen. We hadden al een aantal zaken klaarliggen, die uit het reglement van orde waren gehaald, omdat dit anders naar de Raad van State moet. Ik denk dat u in de loop van dit jaar initiatieven mag verwachten. Wij zijn net zozeer vragende partij.

Dan was er de vraag of we sneller zijn dan de Raad van State. Het lijkt me dat we even moeten wachten om ter zake een relevante referentieperiode te hebben, rekening houdend met de termijn die we nodig hebben gehad om ons te organiseren. U hebt kunnen vaststellen dat dit niet altijd in de meest benijdenswaardige omstandigheden moest gebeuren. Ik denk dat we dit pas echt vanaf dit jaar, vanaf februari 2011 kunnen. Ik nodig u allemaal uit om die oefening te maken. U kunt van mij echter niet verwachten dat ik vergelijkingen maak met het instituut dat mijn cassatierechter is.

De heer Lode Ceysens: Mijnheer Van Acker, als decreetgever zijn we zeker vragende partij om ook uw suggesties te horen als het gaat over het meer probleemoplossend werken in de toekomst.

U verwijst naar alle arresten die op de website staan. U hebt ook verwezen naar een aantal tendensen. Ik denk dat we daar nog wat meer mee kunnen doen. Mijnheer de minister, de arresten van de RvVb zullen veelvuldig worden gelezen door advocatenkantoren, bestende deputaties en de grotere gemeenten en steden, maar ten behoeve van minder bestafte

gemeentebesturen, van particulieren, van iedereen die ter zake iets minder onderlegd is, zou men kunnen proberen die tendensen mee te geven, bijvoorbeeld via overlegfora.

De heer Bart Martens: Hier is inderdaad heel wat duidelijk geworden. Ook bij het Milieuhandhavingscollege hebben we het procedurereglement wat aangepast. Ik hoop dat zo'n aangepast reglement ertoe kan leiden dat de procedures sneller worden doorlopen, maar ook dat er meer probleemoplossend kan worden gewerkt, dat er kan worden voorbijgegaan aan futiele vormfouten en dies meer. Voor zover we dat decretaal moeten legitimeren, zullen we dat ook doen.

Mijnheer de minister, het lijkt me nuttig dat deze commissie, en ook andere, zoals de commissie Leefmilieu, zou worden betrokken bij die evaluatieoefening, in het kader van het actieplan dat de voorzitter van de RvVb moet opmaken.

Ik heb begrepen dat minister Bourgeois werk maakt van één bestuursrechtbank. We moeten dat ook bekijken in het licht van een andere aanbeveling van deze commissie, namelijk dat we moeten komen tot één vergunningenstelsel. We hebben gevraagd dat milieu- en stedenbouwvergunningen zouden worden geïntegreerd in een 'permis unique'. Dat betekent uiteraard ook dat de beroepsprocedures tegen die ene vergunning eveneens zullen moeten worden geïntegreerd. Met andere woorden, de RvVb zal zich ook moeten bekwamen in het milieuhygiënerecht, het milieubeheerrecht enzovoort.

Mijnheer Van Acker, u hebt opgemerkt dat er veel verschillen zijn tussen de diverse bestuurlijke rechtbanken. Het Milieuhandhavingscollege en de RvVb zullen toch deels over dezelfde materie moeten gaan, als we die eengemaakte vergunning waarmaken. Misschien moet in het kader van de voorbereidingen om te komen tot die ene Vlaamse bestuursrechtbank, ook worden bekeken op welke manier die bestuursrechtbank ook de beroepen tegen die eengemaakte vergunning kan behandelen, de milieuaspecten inbegrepen. Vandaag zijn het de bestendige deputaties die vergunningen verstrekken voor inrichtingen van klasse 1. Daartegen kan in beroep worden gegaan bij de minister van Leefmilieu. Het zal wellicht die Vlaamse bestuursrechtbank moeten zijn die die beroepen ook zal afhandelen. Omdat we ter zake de vergunningenstelsels willen integreren, lijkt dat me nog een argument extra om toch te pleiten voor die ene Vlaamse bestuursrechtbank. Het eerste argument daarvoor is natuurlijk de meer optimale inzet van mensen en middelen.

Ik heb begrepen dat extra rechters, en uiteraard adviseurs en alles wat daaronder hoort, noodzakelijk zullen zijn om de inhaalbeweging te kunnen maken. Ik kan het niet genoeg herhalen: in het Milieuhandhavingscollege zijn er vandaag te veel rechters aanwezig. De administratieve geldboetes en de beroepen daartegen worden niet eens voor het Milieuhandhavingscollege gebracht. Die komen voor de rechtbanken van eerste aanleg. Dat is geen optimale inzet van personeel. We moeten dat echt wel aanpakken. Voor minister Bourgeois is er werk aan de winkel wat dat betreft.

We kunnen het rechteraantal in het Milieuhandhavingscollege jammer genoeg niet afbouwen. We hebben hen voor het leven benoemd en zo hoort dat ook: de rechterlijke macht moet onafhankelijk zijn.

De heer Kris Van Dijck: Ik wil de discussie niet overladen, maar er rijst een ander probleem. Als het Milieuhandhavingscollege niet veel werk heeft, dan ligt dat misschien ook aan iets anders. Dan zou het kunnen dat het op dit moment niet zo erg goed gesteld is met de milieuhandhaving. Ook in de Kempen zijn de burgemeesters bijeengekomen om die milieuhandhaving intercommunaal aan te pakken. Nu zijn gemeenten immers niet genoeg bemand daarvoor. Dat heeft zijn repercussies bij de rechtbank, waar weinig dossiers ahangig worden gemaakt.

Minister Philippe Muyters: We hebben de twee voorzitters gevraagd om te zoeken naar een maximale samenwerking. Dat is eerst gebeurd op administratief vlak. Die gesprekken gaan verder. Wat kan binnen het juridische kader? Als het niet kan binnen het juridische kader, waar moeten we het dan aanpassen? Het voorstel om daarmee rekening te houden in onze visietekst voor de versnelling van de vergunningen, die gebaseerd is op de resultaten van deze commissie, zullen we zeker meenemen.

De heer Johan Sauwens, voorzitter: Het was een vruchtbaar gesprek, tussen vertegenwoordigers van de rechterlijke, de uitvoerende en de wetgevende macht in Vlaanderen, over hoe het verder moet in de toekomst, ten dienste van onze gemeenschap.

Johan SAUWENS,
voorzitter

Sas VAN ROUVEROIJ
Dirk DE KORT,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

RvVb	Raad voor Vergunningsbetwistingen
RWO	Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
T.R.O.S.	Tijdschrift Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw
VBRC	Vlaams Bestuursrechtcollege
VCRO	Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
VPS	Vlaams personeelsstatuut